

Niets is onverzekeraar. Dus ook het ondernemersrisico niet?

“Niets is onverzekeraar?!“ kopte de laatste VNAB Visie. De ontwikkeling dat bepaalde risico's steeds moeilijker te verzekeren zijn, heeft veel aandacht. En terecht, wat mij betreft, ook in het licht van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van verzekeraars, waar Mop van Tiggele in diezelfde VNAB Visie ook op wees.

“Niets is onverzekeraar?!“ deed mij echter ook denken aan een risico dat AVB-verzekeraars altijd al liever niet willen verzekeren: het zogenaamde ‘ondernemersrisico’. Van oudsher kent de AVB-polis een dekkingssystematiek die ervoor moet zorgen dat verzekerde zelf instaat voor de deugdelijke nakoming van zijn primaire contractuele verplichtingen. Het risico dat de ondernemer niet of te laat levert wat hij zijn klant heeft beloofd, moet bij de ondernemer zelf blijven liggen, omdat anders de prikkel om deugdelijk te presteren sterk afneemt, zo is de gedachte.

In de standaard AVB-polisvoorwaarden komt deze gedachte op verschillende manieren tot uitdrukking. Allereerst in de dekkingstrigger: er is in principe (dus behoudens aanvullende dekkingen) alleen dekking voor aansprakelijkheid die het gevolg is van dood of letsel, of van beschadiging van een zaak van een derde. Simpel gezegd: er moet iets kapot. Aansprakelijkheid voor zuivere vermogensschade, zoals die veelal het gevolg is van niet-nakoming van de primaire prestatie, is in beginsel niet gedekt.

Is er wel iets kapot gemaakt, dan volgen andere uitwerkingen van de hiervoor genoemde ‘ondernemersrisico-gedachte’. Uitgesloten van dekking zijn:

- de kosten van vervanging of herstel van het door verzekerde geleverde product of werk;
- de kosten wegens het niet – of niet naar behoren – kunnen gebruiken van dat product of dat werk;
- de schade aan zaken die verzekerde – ter bewaring, bewerking, enzovoorts – onder zich had.

Met name de vraag hoe de ‘drietrapsraket’ van (i) zaakbeschadiging (ii) vervangingskostenclausule en (iii) de ‘niet naar behoren-uitsluiting’ uitpakt bij bepaalde AVB-schades, kan voer voor discussie opleveren. En zo blijkt ook wel uit de weinige rechtspraak en literatuur hierover. De voorbeelden die te vinden zijn, geven bovendien het beeld van een scheiding tussen wel en niet gedekte situaties, die – zeggend – aan de borreltafel niet goed uit te leggen lijken. Ter illustratie:

- Volgens Hof Den Haag is er geen dekking wanneer bij het uit- en bouwen van een door verzekerde geleverd – gebrekkig – bouwmetaal enkel andere onderdelen kapot worden gemaakt die qua functie en waarde ondergeschikt

zijn aan de geleverde zaak. Kennelijk is die dekking er wel, of gedeeltelijk, als er belangrijkere onderdelen stuk gemaakt worden (of kan de verzekeraar zich dan nog beroepen op de ‘niet naar behoren-uitsluiting?’);

- Uit een bekend handboek lijkt te volgen dat er wel dekking bestaat wanneer een door verzekerde geleverde sprinklerinstallatie spontaan (zonder brand) gaat sproeien en waterschade veroorzaakt, maar niet wanneer die sprinklerinstallatie bij brand niet gaat sproeien en daardoor het pand affikt.

Hoe goed ik deze voorbeelden vanuit de polistekst ook zou kunnen verdedigen; ik vraag mij af of deze steeds goed te verklaren vallen vanuit de oorspronkelijke gedachte van het ondernemersrisico.

Maar een tweede vraag die opkomt, is of deze ‘oude’ systematiek van de AVB-polis, die het ondernemersrisico volledig buiten tracht te houden, nog wel past in deze tijd waarin de hele markt de mond vol heeft over innovatie. Een tijd bovendien waarin onder andere polissen bepaalde ondernemersrisico's al lang gedekt worden (zoals de BA-polis die ook niet-presteren dekt en de CPI-polis die ook herlevering dekt). En een tijd waarin reputatieschade de grootste bedreiging van elke onderneming is, zodat de prikkel om deugdelijk te presteren er misschien sowieso wel is.

Is een compleet nieuwe soort AVB-wording denkbaar, die afscheid neemt van de zaakschade-trigger en de vervangingskostenuitsluiting? Een polis die wellicht beter aansluit bij de behoefte van ondernemers, die mogelijk liever de financiële risico's van iedere (onbedoeld) ondeugdelijke prestatie of onrechtmatige daad willen afdekken in plaats van uitsluitend de risico's van die fouten die toevallig iets kapot maken? Vanzelfsprekend zal zo'n verandering (enorme) invloed op de premie hebben. En bij het loslaten van de beperking tot zaakschade zullen verzekeraars ongetwijfeld wat willen doen aan de ‘open basisdekking’ van de huidige AVB-polissen voor alle bronnen voor aansprakelijkheid. Vanuit commercieel oogpunt is een dergelijke ‘All damage’-AVB-polis dan ook uitdagend te noemen. Maar toch vraag ik mij af: is er niet één ‘disruptor’ in de markt die het aandurft?

Door Peter van den Broek,
werkzaam bij
Kennedy Van der Laan